

El llenguatge

11/III/1978

Atènyer

El significat del nostre verb atènyer no correspon pas al del verb «atañer» del castellà. Atènyer, tal com s'ha dit moltes vegades, expressa la consecució, l'assoliment, el fet d'aconseguir arribar en un lloc, o d'obtenir o haver el que hom es proposa. Si no fos pel model del verb «atañer», del qual no tothom aconseguix de desempallegar-se, a ningú no passaria pel cap d'usar atènyer per a expressar referència o relació. Però quan es tracta de traduir —i massa sovint es fa en lloc de redactar de debò— i sorgeix el verb «atañer» es veu que la solució de fer-hi correspondre atènyer apareix com la més còmoda i que exigeix més poc suc de cervell.

Podem, doncs, usar el verb atènyer en oracions com Van atènyer els seus propòsits o Corria molt i no el vam poder atènyer. Es a dir, el podem usar amb el significat del mateix camp semàntic de verbs com aconseguir, atrapar, arribar, obtenir, etc, si és que ens sembla realment oportú o adequat de recórrer-hi. Però el que no s'hauria de fer mai —com llegim en una comunicació que acabem de rebre— és usar-lo en una frase com la següent: «Pel que ateny a les eleccions, us hem de comunicar que...» Quan parlem de calcs literals del castellà, ens referim a casos com ara aquest.

En una frase com la que hem indicat, la solució més normal consistiria a introduir-la amb alguna de les fórmules següents: Pel que fa a les eleccions... Quant a les eleccions... Respecte a... Relativament a... Sobre... Com veiem, tal com sol succeir, es pot triar i tot. Però hi ha un altre tipus de frases —en què s'usa també indegudament atènyer— en què cal recórrer a verbs com afectar, pertocar i, en algun cas, correspondre i tot: A mi aquelles discrepàncies internes no m'afecten. Introduir-hi aquestes esmenes no us pertoca a vós. Abans, doncs, de recórrer a l'ús del verb atènyer —d'altra banda poc corrent— cal mirar-s'hi una mica, si és que volem realment expressar exactament el nostre pensament.

Albert Jané